

Bakgrunn for innstilling

Nettilknytning av Fjellhaugen-Blåfalli Kraftverk

Kvinnherad kommune i Hordaland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	SKL produksjon AS
Referanse	201500593-3
Dato	03.11.2015
Notatnummer	KN-notat 34/2015
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Kristian Marcussen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

1 Sammen drag

Norges vassdrags- og energidirektorat har i dag tilrådd at Olje- og energidepartementet gir konsesjon til SKL Produksjon AS for bygging av Blåfalli – Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad og Etne kommuner i Hordaland. Dette notatet redegjør for NVEs vurdering av søknaden etter energiloven for nettilknytningen av kraftverket, i tråd med Forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven.

SKL Produksjon AS har søkt konsesjon for å tilknytte Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med en 300 kV kraftledning (jordkabel eller luftledning) til Blåfalli koblingsstasjon. NVE vil tilrå at Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk tilknyttes dagens Blåfalli koblingsstasjon med en 300 kV jordkabel. NVE ser det som teknisk og økonomisk likeverdig om kraftverket tilknyttes med luftledning eller med jordkabel. Totalt sett vurderes virkningene av nettilknytningen som små for begge alternativer, men alternativet med luftledning vurderes å ha størst virkninger for landskap, friluftsliv og naturmangfold. Valg av jordkabel anses derfor i denne saken som det beste alternativet.

SKL Produksjon sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. NVE anbefaler at det gis konsesjon til en omkoblbar transformatorløsning 300/420 kV som er klargjort for tilknytning til ett spenningsoppgradert sentralnett i fremtiden.

2 Innhold

1	Sammendrag.....	1
2	Innhold	2
1	Søknaden	3
2	NVEs behandling av meldingen og søknaden.....	4
2.1	Melding med forslag til utredningsprogram.....	4
2.2	Høring av konsesjonsøknad, konsekvensutredning og søknad om ekspropriasjon	4
2.3	Innkommne merknader.....	4
3	NVEs vurdering av søknaden etter energiloven	5
3.1	Vurdering av tekniske og økonomiske forhold	5
2.1.1	Beskrivelse av teknisk løsning	5
2.1.2	Teknisk og økonomisk vurdering	6
3.2	Vurdering av virkninger for landskap og friluftsliv	6
2.1.3	Kabelalternativ	6
2.1.4	Luftledningsalternativ	7
2.1.5	Utvidelse av Blåfalli koblingsanlegg.....	7
3.3	Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø.....	7
3.4	Virkninger for naturmangfold	7
3.5	Oppsummering av virkninger for miljø-, naturressurser og samfunn	8
4	NVEs avveiinger, konklusjon og anbefalinger om søknad etter energiloven	8
4.1	Oppsummering av NVEs vurderinger	8
4.2	NVEs innstilling til Olje- og energidepartementet.....	9

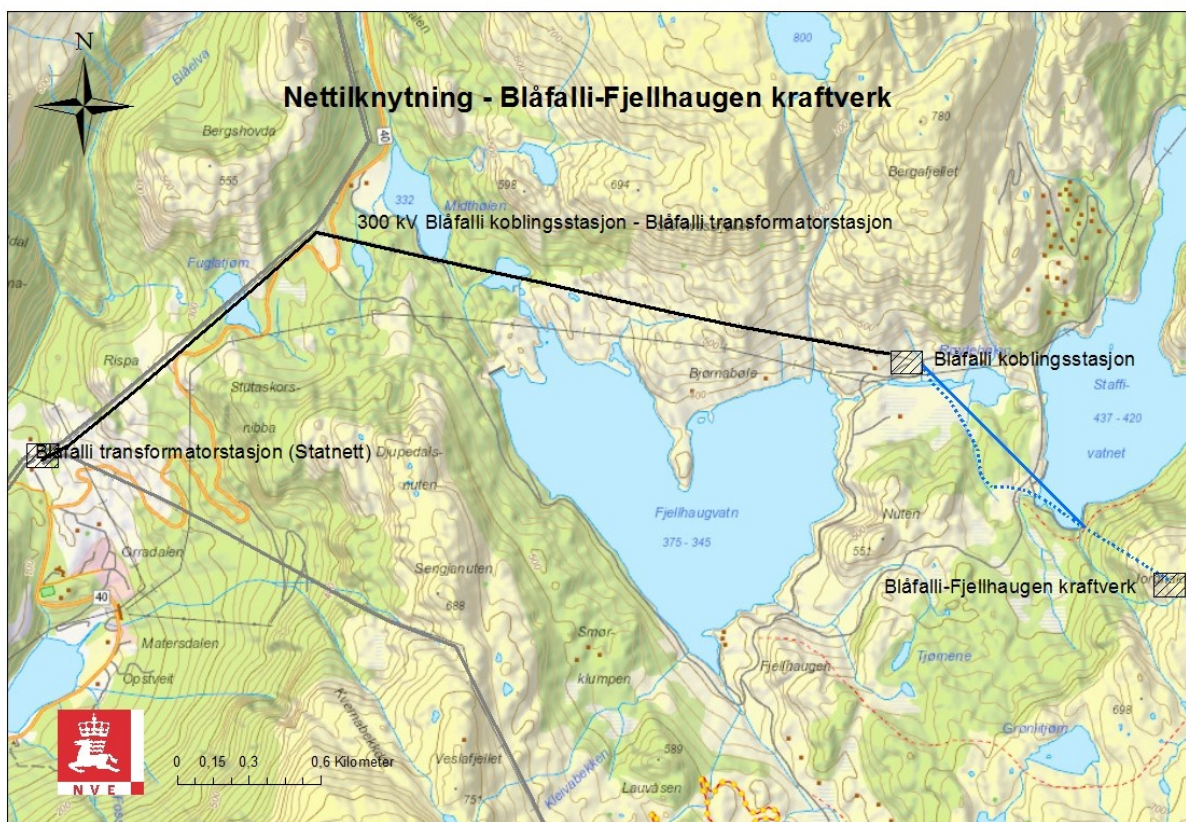
Vedlegg A: Oversikt over lovverk

Vedlegg B: Kart over NVEs anbefalte løsning

1 Søknaden

Sundhordaland Kraftlag Produksjon AS (SKL) søkte den 17.12.2014 om konsesjon for bygging av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Det ble samtidig søkt om konsesjon etter energiloven for å tilknytte det nye kraftverket til sentralnettet med en 300 kV kraftledning frem til Blåfalli koblingsstasjon og ekspropriasjonstillatelse etter Oreigningslova for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Blåfalli koblingsstasjon er knyttet til Statnett sin Blåfalli transformatorstasjon med en cirka 3,8 kilometer lang 300 kV-ledning som er eiet og drevet av Statnett. Figur 1 viser konsesjonssøkte kraftledning, koblingsanlegg, og hvordan dette koblingsanlegget er tilknyttet sentralnettet.

SKL opplyser i e-post av 17.02.2015 at de har nødvendig rettigheter til grunnen for å bygge og drive anleggene.

Figur 1 - oversiktskart over nettilknytning av Blåfalli - Fjellhaugen kraftverk. Blå hel strek viser omsøkte luftledningstrasé, stiplet linje viser kabeltraséen. Fra kraftverket frem til utløpet av tunnelen ved Staffivann søkes det om en kabel som uansett vil måtte etableres for begge alternativer. Sort strek viser dagens 300 kV-ledning som knytter sammen Blåfalli koblingsstasjon med Blåfalli transformatorstasjon. Grå linjer viser dagens 300 kV sentralnett.

2 NVEs behandling av meldingen og søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova. Konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen behandles også etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger, og NVE er ansvarlig myndighet for behandling av energianlegg etter denne forskriften. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre.

NVE er normalt delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner. I Forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven går det frem at kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1 for nye elektriske anlegg for tilknytning av vannkraftverk som krever konsesjon av Kongen i statsråd etter vassdragslovgivningen.

En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Melding med forslag til utredningsprogram

SKL Produksjon AS sendte inn melding med forslag til utredningsprogram for ny Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning den 28.01.2014. Meldingen var utarbeidet i henhold til plan- og bygningsloven kapittel VII-a. Behandlingen av meldingen for vannkraftverket er beskrevet i NVEs notat "Bakgrunn for fastsatt utredningsprogram" av 30.09.2014, ref. NVE 201400672-19. Vurdering av nettilknytning er også beskrevet i dette notatet. NVE fastsatte et utredningsprogram for kraftverket og nettilknytningen den 30.09.2014, ref. NVE 20100672-20.

2.2 Høring av konsesjonssøknad, konsekvensutredning og søknad om ekspropriasjon

Konsesjonssøknaden med konsekvensutredning, og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning av 17.12.2015 ble sendt på høring den 12.02.2015. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 20.05.2015. De berørte kommunene ble bedt om å legge søknaden med konsekvensutredning ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden med konsekvensutredning ble kunngjort i Kvinnheringen, Grenda og Grannar.

NVE arrangerte informasjonsmøte med Kvinnherad og Etne kommuner og ett offentlig møte i forbindelse med høringen av søknaden med konsekvensutredning den 14.04.2015.

Samme dag gjennomførte NVE også befarings av utvalgte områder langs traseene. I tillegg til dette, arrangerte NVE en sluttbefaring den 17.08.2015.

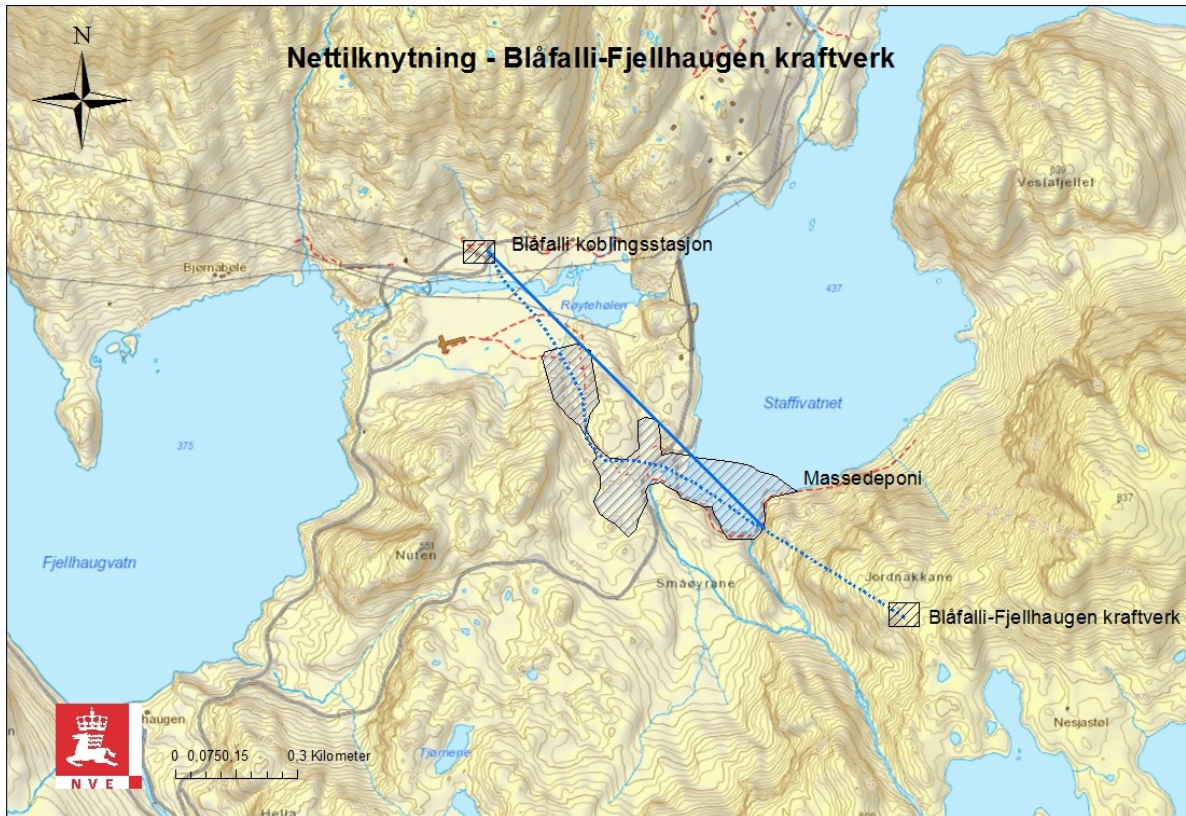
2.3 Innkommne merknader

NVE mottok totalt ni høringsuttalelser til søknad om Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning. Uttalelsene er sammenfattet i notatet «Bakgrunnsnotat til Innstilling» av i dag, ref.: NVE 201400672-24. Nedenfor sammenfattes kun de kommentarer som angår nettilknytningen av vannkraftverket.

Kvinnherad kommune anbefaler alternativ 1 med jordkabel som tilknytningsløsning. Hordaland fylkeskommune ønsker kabelløsning av hensyn til visuelle virkninger og Fylkesmannen i Hordaland ønsker kabelalternativ av hensyn til visuelle virkninger og virkninger for fugl. Utover dette har ikke NVE mottatt ytterligere merknader til nettilknytningen av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk.

3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven

I dette kapittelet vil NVE først vurdere tekniske og økonomiske forhold knyttet til 300 kV-ledningen mellom Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk og nytt koblingsanlegg. Deretter vil NVE vurdere hvordan kraftledningen kan påvirke miljø,- naturressurser og landskap.

Figur 2 - detaljkart over Nettilknytningen av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Blå linje er luftledningsalternativ og stiplet linje er kabelalternativ. Massedeponi er vist med grått skravert felt.

3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

2.1.1 Beskrivelse av teknisk løsning

Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk planlegges tilknyttet direkte i sentralnettet ved Blåfalli koblingsanlegg. Dagens sentralnett har en driftsspenning på 300 kV. Statnett har planer om oppgradering av sentralnettet til 420 kV spenning, men det er usikkert når dette skal gjennomføres.

I forbindelse med kraftverket vil det bygges et gassisolert koblingsanlegg i fjell. Anlegget spesifiseres som 420 kV-anlegg så langt det er mulig, men noen komponenter må installeres for 300 kV, da dette vil være aktuelt spenningsnivå i de første årene av anleggets levetid uavhengig av hvordan sentralnettet i regionen utvikler seg de neste tiårene. Det søkes om to alternative løsninger for transformator, begge på 185 MVA i total ytelse. Primært søker SKL Produksjon AS om en transformator som kun transformerer fra 16 kV til 300 kV. Sekundært søkes det om en transformator som transformerer fra 16 kV til 300 kV men som er omkoblbar til 420 kV.

Koblingen til eksisterende nett vil skje i Blåfalli III, i det eksisterende luftisolerte 300 kV-koblingsanlegget. Tilkoblingen vil skje med et bryterfelt som hovedsakelig vil etableres med 420 kV-komponenter så langt det er mulig, men med noen komponenter som må installeres for 300 kV, da dette som nevnt vil være driftsspenning de første årene.

Mellom Blåfalli Fjellhaugen og Blåfalli III søkes primært en 420 kV-kabelløsning med tverrsnitt 630 mm² og en lengde på om lag 1500 meter. Sekundært søkes en luftledningsløsning med noe kortere lengde, med linetype Duplex Curlew. Denne løsningen vil også være klargjort for 420 kV, og vil også innebære noen hundre meter med kabel ut av fjellanlegget i Blåfalli Fjellhaugen.

2.1.2 Teknisk og økonomisk vurdering

SKL Produksjon AS sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. NVE kan ikke se at denne tilnærmingen fører til noen stor merkostnad.

NVE har ingen innvendinger mot de alternative tilknytningsløsningene, og mener at både kabelløsningen og luftløsningen er teknisk forsvarlige. Samtidig kommer de ut relativt likt når det kommer til investeringskostnader. Differansen mellom de to alternativene er estimert til cirka 400 000 og vurderes å være innenfor usikkerhetsintervallet i kostnadsanslagene som er gjort. Alternativene kommer av den grunn likt ut sett fra tekniske og økonomiske hensyn.

Av de omsøkte transformatorløsningene virker det omkoblbare alternativet å være mer robust mot usikkerheten i fremtidig spenningsnivå på høyspentsiden.

Den sekundært omsøkte løsningen med transformator som er omkoblbar fra 300 kV til 420 kV er cirka 4 millioner kroner dyrere i investering enn den sekundært omsøkte. I tillegg vil det påløpe kostnader i GIS-anlegget og i koblingsanlegget på cirka 3,4 millioner kroner, dersom sentralnettet i området oppgraderes fra 300 kV til 420 kV. I den primært omsøkte løsningen uten omkoblbar transformator er det en risiko for en tilleggs kostnad på 31 millioner kroner hvis spenningen i sentralnettet heves til 420 kV. Statnett har i e-post av 21.08.2015 opplyst at spenningsnivået på ledningen Sauda – Samnanger (som går innom Blåfalli transformatorstasjon) fortsatt vil være 300 kV på mellomlang sikt. Det antas et oppgraderingsbehov til 420 kV på ledningen tidligst om 10-20 år, så fremt det ikke oppstår andre behov enn det som til nå er avdekket. NVE mener på bakgrunn av dette at det på tross av høyere investeringskostnad gir størst nytte å eventuelt gi konsesjon til den sekundært omsøkte transformatorløsningen, da den gir minst risiko for store kostnader ved en eventuell oppgradering av sentralnettet i regionen innenfor transformatorens levetid. Transformatoren er planlagt idriftssatt i 2020, noe som tilsier at det er lenge igjen av levetiden på transformatoren når Statnett gjennomfører sin planlagte oppgradering av Sauda – Samnanger til 420 kV. NVE mener at det er sannsynliggjort at det vil bli en spenningsoppgradering av sentralnettet i området.

I valg av kabel eller luftledning anser NVE at disse er teknisk og økonomisk likeverdige. Av de to omsøkte transformatoralternativene, anbefaler NVE den omkoblbare løsningen selv om den har en høyere investeringskostnad. Dette begrunnes med at den gir lavere risiko for høye tilleggsinvesteringer når sentralnettet eventuelt skal oppgraderes om anslagsvis 10-20 år og at total kostnaden over levetiden derfor vil være lavere.

3.2 Vurdering av virkninger for landskap og friluftsliv

2.1.3 Kabelalternativ

Det primært omsøkte alternativet med jordkabel vil etter NVEs vurdering ikke bli synlig. Heller ikke kabelgrøften vil bli særlig synlig, da traseen er planlagt lagt hovedsakelig i deponimasser fra kraftverket, som vist i figur 2. På en strekning over cirka 300 meter må kabelen krysse en liten bergrygg hvor det kan påregnes noe sprengning for grøft. NVE mener denne strekningen ikke vil bli særlig synlig fra veg eller fritidsbebyggelse. I fagutredningen for landskap er det vurdert at kabelen vil ha ubetydelig varig omfang. Totalt sett vurderer NVE at kabelalternativet ikke vil påvirke landskapet.

2.1.4 Luftledningsalternativ

Luftledningsalternativet er cirka 750-800 meter langt og går i rett linje fra utløpet av kraftverkstunnelen til Blåfalli koblingsanlegg. Det vil totalt bli tre mastepunkter på strekningen. Det er lite vegetasjon på strekningen og det vil derfor være master og liner som vil være synlig og ikke ryddebeltet. Ledningen vil krysse vegen inn i området rett sør for Staffivann. Det ligger tre hytter på østsiden av koblingsanlegget som vil få innsyn til ledningen. Avstanden til disse hyttene er 200-300 meter. Av konsekvensutredningen går det frem at topografi og vegetasjon gjør ledningen lite synlig også fra disse hyttene. Ledningen vil allikevel ligge i nærtrområdene til disse fritidsboligene. Lenger nordover i dalen ligger et hyttefelt hvor ledningen etter NVEs vurdering ikke vil bli særlig synlig fra på grunn av avstand og topografi. Avstanden til disse hytten er cirka 600-700 meter.

2.1.5 Utvidelse av Blåfalli koblingsanlegg

Blåfalli koblingsanlegg er planlagt utvidet med et nytt felt for ledningen fra Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Dette vil utgjøre et areal på mellom 1 og 2 dekar. Sammenlignet med dagens anlegg isolert sett, innebærer dette omtrent en dobling av størrelsen. NVE viser også til at SKL Nett har søkt konsesjon for utvidelse av Blåfalli koblingsanlegg med ny 300/66 kV transformering. NVE har vurdert denne utvidelsen i notatet «bakgrunn for innstilling» av 18.12.2014, i forbindelse med vurderingen av 66 kV kraftledningen fra Rullestad til Blåfalli. I vurderingen går det frem at utvidelsen ikke vil medføre ytterligere negative virkninger. Denne saken ligger til behandling hos Olje- og energidepartementet.

NVE mener at en ytterligere utvidelse av anlegget som er konsesjonssøkt i forbindelse med Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk ikke vil medføre ytterligere ulemper for brukere av området. Tatt i betraktning at det er en utvidelse av eksisterende anlegg, at det foreligger flere planer for utvidelse av anlegget og at det går flere kraftledninger i området i dag, vurderes endringen til ikke å gi vesentlige endringer landskapet i området og for opplevelsen av friluftsliv. Utvidelsen vil etter NVEs vurdering ikke legge begrensninger på utøvelse av friluftsliv i området.

3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Av konsekvensutredningen går det frem at verken alternativet med jordkabel eller luftledning vil redusere kvaliteter ved kulturmiljø. Det er heller ikke registrert kjente automatisk fredete kulturminner langs traseene i kulturminnedatabasen «Askeladden». Verken kabelalternativet og luftledningsalternativet har etter NVEs vurdering ingen negative virkninger.

3.4 Virkninger for naturmangfold

Ifølge Miljødirektoratets naturbase er det ikke registrert rødlistede dyre- og plantearter i traseene som er konsesjonssøkt. Det er heller ikke registrert utvalgte naturtyper i eller i nærheten av traseen. Alternativet med luftledning vurderes som noe mer negativt for fugl i konsekvensutredningen, særlig vadefugl og andefugler som bruker dalen innover som sesongtrekk. Luftledningsalternativet vil krysse dalen og dermed utgjøre en kollisjonsrisiko for disse artene. Alternativet med kabel vurderes derfor av NVE til å gi minst negative virkninger for naturmangfoldet. For vurdering av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverks forventede samlede virkninger på naturmangfoldet vises det til notatet «Bakgrunnsnotat til innstilling», med referanse NVE 201400672-24.

3.5 Oppsummering av virkninger for miljø-, naturressurser og samfunn

Totalt sett vurderes virkningene av nettilknytningen og utvidelsen av koblingsanlegget som små for allmenne interesser. Luftledningsalternativet vil være synlig fra veien innover i dalen og vil være synlig fra hyttebebyggelse i nærheten av koblingsanlegget. Jordkabelen er i hovedsak planlagt lagt i tippmasser fra kraftverksutbyggingen og vurderes derfor å gi små terrenginngrep. Alternativ med jordkabel vurderes derfor som den beste løsningen med hensyn på landskap og friluftsliv. Med hensyn på naturmangfold vurderes også alternativet med jordkabel som den beste løsningen da luftledningsalternativet går på tvers av dalen og kan utgjøre en kollisjonsrisiko for trekkende ande- og vadefugler. For kulturminner og kulturmiljø vurderes virkningene av alternativene som likeverdige.

4 NVEs avveininger, konklusjon og anbefalinger om søknad etter energiloven

NVE har vurdert SKL Produksjon AS sin søknad etter energiloven for elektriske anlegg i Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning. Vi har i dette notatet redegjort for vurderingsgrunnlag og tekniske, økonomiske, samfunns- og miljømessige virkninger.

4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger

SKL Produksjon AS har søkt om å tilknytte det planlagte Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk til dagens Blåfalli koblingsstasjon med en 300 kV- kraftledning bygget som jordkabel eller luftledning over en strekning på mellom 750 – 1000 meter.

SKL Produksjon sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. Når det gjelder valg av transformator (omkoblbar til 420 kV eller ikke) anbefaler NVE at det eventuelt gis konsesjon til en omkoblbar transformatorløsning, da den gir minst risiko for fremtidig store kostnader ved en eventuell oppgradering av sentralnettet i regionen.

NVE vurderer at valg av luftledning eller jordkabel teknisk og økonomisk sett er likeverdig. For miljø-, naturressurser og samfunn vurderer NVE at konsekvensene av nettilknytningen for miljø-, naturressurser og samfunn, enten jordkabel eller luftledning, er små. Ledningstraseen er kun cirka en kilometer lang og det er allerede har flere kraftledninger i nærheten av den søkte traseen. Alternativet med luftledning vurderes allikevel til å ha størst virkninger for disse fagtemaene, da ledningen krysser vegen som går innover i dalen og ligger i nærheten av tre hytter ved koblingsanlegget. En luftledning på tvers av dalen kan også utgjøre en kollisjonsrisiko for fugl. Dette tatt i betraktning, og at alternativene teknisk og økonomisk sett vurderes til å være likeverdige, anbefaler NVE at Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk tilknyttes Blåfalli koblingsstasjon etter alternativet med jordkabel

4.2 NVEs innstilling til Olje- og energidepartementet

NVE viser til innstilling av i dag for Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Dersom OED gir konsesjon til disse kraftverkene, tilrår NVE at det samtidig bør gis anleggskonsesjon til følgende elektriske anlegg:

- En generator med ytelse 185 MVA og spenning 16 kV
- En transformator med ytelse 185 MVA og omsetning 16/300/420 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 500 kVA og omsetning 16/0,4 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 500 kVA og omsetning 22/0,4 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 300 kVA og omsetning 0,69/0,4 kV
- Et gassisolert koblingsanlegg i fjell, med nominell spenning 300 kV.
- En cirka 1,5 kilometer lang jordkabel (PEX) fra Fjellhaugen/Blåfalli kraftverk til Blåfalli koblingsstasjon, med nominell spenning 300 kV og tverrsnitt 3x630 mm²
- Ett nytt bryterfelt i Blåfalli koblingsanlegg, med nominell spenning 300 kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

Anleggene skal i det vesentligste være som vist på kart merket «Nettilknytning Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk», vedlagt denne konsesjonen.

Ut over standard vilkår for å bygge ny kraftledninger etter energiloven, anbefaler NVE at det settes vilkår om at virkningene av anleggsarbeidet med bygging av kabelen, inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.

3 Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er normalt delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner. I Forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven går det frem at kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1 for nye elektriske anlegg for tilknytning av vannkraftverk som krever konsesjon av Kongen i statsråd etter vassdragslovgivningen.

A.2 Oreigningslova

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter oreigningslova § 2 nr. 19 er kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Etter at endringen av plan- og bygningsloven trådte i kraft 01.07.09, er ikke lenger kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

De nye behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngå i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig. Kraftledninger med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningsloven som helhet – også byggesaksdelen. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggetekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke Tiltakshaver søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den. 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.